

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-529

18.6.2024

Storebrand Livsforsikring AS

Ulykke

Barneforsikring - fotball – kneskade – uenighet om faktum – ulykkeshendelse.

Forsikrede skadet kneet to ganger i forbindelse med fotballtrening i august 2020. I de tidsnære journalopplysningene var den første hendelsen beskrevet som overstrekk i forbindelse med løping 5.8.20, uten kontakt med motspiller. Om den andre hendelsen fremkom at kneet hadde blitt verre i etterkant av et skudd 13.8.20. Foretaket avslo krav om erstatning med henvisning til at det ikke hadde skjedd en ulykkeshendelse. Forsikrede opplyste i etterkant om sammenstøt med motspiller under den andre hendelsen, som årsak til kneskaden. Saken reiste spørsmål om forsikrede hadde sannsynliggjort at skaden var forårsaket av en ulykkeshendelse 13.8.20. Nemnda bemerket at saken i utgangspunktet måtte vurderes i lys av de tidsnære opplysningene og la til grunn at kneplagene oppsto i etterkant av et skudd. Å skyte en ball er en villet og kontrollert handling og ikke en ulykkeshendelse etter vilkårene. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede skadet venstre kne under fotballtrening 5.8.20 og skadet det samme kneet 13.8.20 under en treningskamp. Saken gjelder hendelsen 13.8.20.

Det ble tatt MR av kneet 26.8.20 som viste "tydelig fremre korsbåndsruptur".

Forsikrede ble henvist av kiropraktor til ortopedisk vurdering (utskrevet 31.8.20), hvor det fremkommer:

(...) akutttskade venstre kne 05.08.20. Hun fikk en overstrekk i kneet ifm løping på trening. Hun beskriver ingen vridningskomponent. Ingen kontakt med motspiller. Ingen hevelse i etterkant av traume. Hun forsøkte seg på trening igjen 13.08.20 hvor kneet ble verre i etterkant av et skudd. Hovnet opp umiddelbart etter treningen. US 18.08.20 (...) Upåfallende US av mediale og laterale kolligamenter (...) tester for menisk er negative. 26.8.20 MR Kne venstre (...) Fremre korsbåndsruptur (...)

I poliklinisk notat 2.11.20 fremkom at forsikrede "pådro seg vridningstraume mot venstre kne under fotballtrening i begynnelsen av august i år".

Foretaket mottok skademelding 16.3.23 hvor forsikrede opplyste at skadedato var 5.8.20 og at hun pådro seg:

(...) vridningstraume mot venstre kne under fotballtrening. (...)

Foretaket ba 21.3.23 forsikrede om en nærmere beskrivelse av hendelsesforløpet. Forsikrede sendte da inn henvisningen fra kiropraktor.

Foretaket avslo 27.3.23 krav om erstatning for varig medisinsk invaliditet ("vmi"), med henvisning til at hendelsen ikke var en ulykkesskade etter vilkårene.

Forsikrede klaget på avslaget samme dag og viste til at vurderingen bygget på feil grunnlag, og at skadeforløpet var identisk med en annen kunde av foretaket som hadde fått erstatning. Kunden

forsikrede henviste til, som hadde fått erstatning, hadde opplyst følgende hendelsesforløp til foretaket i sin skademelding:

Jeg er fotballspiller på toppnivå og fikk en skade under trening. I en spillsekvens får jeg motspillers kne inn i baksiden av mitt kne og faller sammen. Sammenstøtet resulterte i avrevet fremre korsbånd og skade i begge minisker i venstre kne.

Foretaket opprettholdt avslaget 17.4.23.

Det følger av uttalelse fra fysioterapeut 23.6.23 at:

(...) hva som skjedde ifm selve skadesituasjonen så noterer jeg ned det som pasienten, her (forsikrede), forteller om hendelsesforløpet ved konsultasjonen hos meg 13.08.20. Hun var også hos meg den 05.08.20 for en konsultasjon etter at hun kjente noe i kneet, men etter min vurdering virket alt normalt og fikk derfor lov til å dra tilbake til trening. Jeg var jo ikke til stede på selve fotballbanen og fikk ikke med meg hendelsesforløpet ved selvsyn.

(Forsikrede) forteller i etterkant at det ikke var akkurat slik det skjedde som jeg beskrev i mitt notat. Jeg som terapeut kan ikke gå inn og omgjøre mitt notat fra 2020.

Jeg er likevel ydmyk nok til å ta høyde for at det jeg noterte ned om hendelsesforløpet kan utelate detaljer som dere som forsikringsselskap er opptatt av. (...)

Forsikrede opplyste i brev av 3.7.23, signert av fire vitner (to medspillere og to trenere), at faktisk skadeforløp var følgende:

(...) Den 05.08.20 fikk jeg vondt i kneet i forbindelse med fotballtrening. Jeg var litt øm i kneet og for å være på den sikre siden, før jeg spilte neste kamp/trening, så dro jeg til fysio den 10.08.20 hvor fysioterapeuten konkluderte med at det ikke var noe feil med kneet. Dette var gode nyheter og bekreftet at jeg kunne fortsette med trening/kamp som vanlig. Viser her til signert brev fra fysioterapeut (X).

Den 13.08.20 var det treningskamp. Etter at vi hadde spilt en stund skal jeg klarere ballen. Jeg klarer ballen med høyre fot, som betyr at jeg har alt vekt på venstre fot. I dette øyeblikket kommer det en motspiller fra venstre side og treffer meg i venstre fot som medførte vridning av venstre kne. Forsøkte å spille videre, men etter store smerter i kneet gikk jeg av banen og kneet hovnet da opp.

Forsikrede klaget på nytt 14.7.23 og la ved beskrivelsen som var signert av de fire vitnene. I klagen opplyste forsikrede at korrekt skadedato var 13.8.20.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hendelsen på trening 13.8.20 er en ulykkeshendelse, og at det er forsikredes forklaring til foretaket av 3.7.23 som er korrekt. Foretaket hadde ikke grunnlag for å vurdere om selve hendelsen, som utløste rupturen, var en ulykke på tidspunktet for første avslag. De hadde da kun opplysninger om den medisinske skaden. Det foreligger ikke motstrid mellom beskrivelsen forsikrede ga innledningsvis i saken og den senere beskrivelsen. Det er da ikke forskjellige beskrivelser av samme skadehendelse, men en utdypning av faktum knyttet til den hendelsen som allerede er meldt inn, slik at retningslinjene for bevisbedømmelse som fremkommer i HR-2018-2344-A, ikke har særlig betydning i denne saken. Forsikredes beskrivelse gitt til foretaket 14.7.23, må derfor vektlegges. Det forhold at det ved det tilfelle ble meldt inn skadedato 5.8.20, skyldes en beklagelig, men forståelig forglemmelse av hvilken bestemt dato skaden oppsto, noe den medisinske dokumentasjonen i saken også bekrefter.

Forsikrede har også vist til at foretaket har godkjent et identisk hendelsesforløp i en annen sak som ulykkeshendelse. I Finansklagenemndas praksis fremkommer at foretakenes ulykkesbegrep ikke er i tråd med det man med en naturlig språklig forståelse oppfatter som en ulykke, jf.

FinKN-2022-909. Foretakets vilkår må derfor tolkes i lys av nemndspraksis og dets egen forsikringspraksis knyttet til forståelsen av ulykkesbegrepet. Når det gjelder idrettsskader, og spesielt tilfeller hvor det har vært sammenstøt med motspiller, viser foretakets egen praksis at slike anses som ulykkeshendelser. Også i de tilfeller der forsikringspraksis går i favør av visse

forsikringstakere, men er i strid med det som fremstår som sikre løsninger etter en objektiv fortolkning av forsikringsvilkårene, må fortolkningen av vilkårene skje i lys av denne praksis, jf. Bull i Forsikringsrett s. 57. Det er videre vist til at forsikredes sak har likhetstrekk med FinKNs avgjørelser 2024-219 og 2024-53.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at det ikke foreligger en ulykke i vilkårenes forstand. Det er gitt ulike beskrivelser av hendelsesforløpet, og ved tvil om hvilket faktum som skal legges til grunn, følger det av retts- og nemndspraksis at tidsnære opplysninger har særlig stor bevisverdi. Videre vil det oftest være grunn til å legge mindre vekt på opplysninger som er gitt fra parter eller vitner med bindinger til partene etter at tvist er oppstått, og som endrer det bildet som mer begivenhetsnære og uavhengige bevis gir, jf. Rt-1998-1565.

Subsidiært har foretaket anført, selv om klagers nye forklaring om hendelsesforløpet legges til grunn, at hendelsen 13.8.20 uansett ikke er å anse som en ulykkeshendelse. Det fremkommer ingen opplysninger om at motspiller har opptrådt på en måte som lå utenfor den risiko som deltagelse i fotballspill/-trening normalt innebærer, og det synes dermed ikke sannsynliggjort at skaden oppsto som følge av en plutselig ytre begivenhet.

Videre er den generelle praksis i foretaket at det følger retts- og nemndspraksis når det gjelder fortolkning av ulykkesmoment i ulykkesaker.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om erstatning under barneforsikring, og reiser spørsmål om forsikredes kneskade skyldes en ulykkeshendelse under fotballtrening 13.8.20, jf. vilkårspkt. 3.1.

Hvilke hendelser/situasjoner som gir rett til utbetaling under en forsikring, er avhengig av den avtale som er inngått mellom forsikringstakeren og foretaket, med andre ord forsikringsvilkårene.

Det er sikker rett at kravstiller, altså forsikrede, har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning er oppfylt, jf. 2020-186. Det betyr at det er forsikrede som må sannsynliggjøre (dokumentere) i tilstrekkelig grad at vilkårene for utbetaling er oppfylt, og som må sannsynliggjøre at et gitt faktum fremstår som mest sannsynlig, jf. blant andre nemndas avgjørelse FinKN-2020-110.

I denne saken er det omtvistet hvilke faktiske forhold som skal legges til grunn for den rettslige vurderingen. Nemnda ser først på hvilket hendelsesforløp som skal anses bevist.

Når det gjelder hvilken betydning ulike faktumsbeskrivelser kan tillegges, har Høyesterett i HR-2018-2344-A oppsummert reglene for bevisbedømmelse, jf. avsnitt 39-42. I dommen fremheves at ulike bevis kan ha forskjellig kvalitet og tyngde, og at det ved bevisbedømmelsen vil være særlig viktig å se hva som fremgår av nedtegnelser foretatt i tid nær opp til den begivenhet eller det forhold som skal klarlegges. Dette vil typisk være beskrivelser som fremgår i journalnotatene kort tid etter hendelsen. Mindre vekt bør legges på opplysninger fra parter eller vitner med binding til partene som er gitt etter at tvisten er oppstått, og som står i motstrid eller tegner et noe annet bilde enn tidsnære bevis.

At tidsnære bevis tillegges større vekt enn bevis som har tilkommet senere, må også anses som et utslag av nemndas rent skriftlige saksbehandling, jf. nemndas avgjørelse FinKN-2019-093 og FinKN-2023-124. Saker som reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for Finansklagenemndas skriftlige saksbehandling blir avvist av nemnda, jf. bl.a. avgjørelse FinKN-2018-788, FinKN-2018-418 til FinKN-2018-421, FinKN-2017-688, FinKN-2016-475 og FinKN-2015-082. For å kunne sannsynliggjøre noe som ikke fremgår av tidsnær dokumentasjon, kreves altså i utgangspunktet muntlig bevisføring for domstolene.

Slik saken er opplyst for nemnda, foreligger det ikke direkte motstrid mellom de tidsnære journalopplysningene og forsikredes senere forklaring. Men, de senere tilkomne opplysningene om en involvert motspiller, tegner et noe annet bilde av hendelsen, og er gitt nesten tre år etter skadedato og etter at det har oppstått tvist med foretaket. På bakgrunn av retts- og nemndspraksis legger derfor ikke nemnda til grunn opplysninger om sammenstøt med motspiller.

I det følgende legger nemnda til grunn de tidsnære journalopplysningene om hendelsen på trening 13.8.20, som er at forsikrede ble verre i kneet "i etterkant av et skudd".

Nemnda ser deretter på spørsmålet om forsikrede var utsatt for en ulykkehendelse.

Hva som anses som ulykke er definert i forsikringsvilkårene pkt. 3.1:

Med ulykkesskade forstås skade på kroppen forårsaket av en plutselig ytre, fysisk begivenhet – ulykkestilfelle – som inntreffer i forsikringstiden

Innledningsvis bemerker nemnda at også momentet "uventet" eller "uforutsett" er innfortolket i ulykkesbegrepet etter langvarig rettspraksis, selv om dette ikke er uttrykkelig inntatt i vilkårene, se blant annet Rt-1988-394 og Rt-1985-156, samt flertallets uttalelse i nemndsavgjørelse 2024-53.

Veiledende for forståelsen av ulykkesbegrepet når en skadehendelse har inntruffet i forbindelse med idrettsutøvelse, er den såkalte fotballspillerdommen, Rt-2006-1642, hvor førstvoterende uttalte i avsnitt 36:

Hva som må anses plutselig og uventet vil måtte bedømmes ut fra i hvilken sammenheng hendelsen finner sted. Mens det å skli, falle eller bli dyttet overende, i en rekke sammenhenger har vært ansett tilstrekkelig til å tilfredsstille lovens krav, vil slike hendelser klart nok ligge innenfor rammen for arbeidet til en profesjonell fotballspiller. Dette innebærer en form for relativisering av kravet til ulykkehendelse. Den ordinære utførelse av arbeidet, herunder sammenstøt med motspillere, vil selv om de fører til skade, normalt ikke kunne anses som yrkesskade. Spørsmålet er hvor vesentlig avviket fra det ordinære må være for at en arbeidsulykke foreligger (...)

Dommen gjaldt riktignok en arbeidsulykke, men har overføringsverdi for forståelsen av ulykkesbegrepet generelt.

I Rt-2009-1458 uttalte Høyesterett at det kreves noe i den ytre situasjonen som må ha utviklet seg på en uventet måte, og dette uventede – ulykkehendelsen – må ha ført til skaden.

Nemnda har i tidligere avgjørelser lagt til grunn at utøvelse av idrett normalt vil innebære en økt risiko for skade, og ikke enhver skade oppstått ved idrettsutøvelse vil være en ulykkesskade i vilkårenes forstand. En rekke skadesituasjoner vil falle utenfor, og tydeligst er skadetilfellene som alene skyldes egen kroppsbevegelse. Vi viser her til blant andre avgjørelsene 2019-904, 2020-533, 2021-241, 2021-279 og 2023-200.

I denne saken fikk forsikrede smerter i kneet i etterkant av et skudd, uten av forsikrede satt fast i underlaget. Å skyte en ball er en villet kontrollert handling, som er en del av spillets ordinære gang. Slik saken er opplyst for nemnda, er nemnda av den oppfatning at skaden skyldes forsikredes egen kroppsbevegelse. Skaden har dermed ikke oppstått som følge av en plutselig, ytre begivenhet, og utgjør derfor ikke en ulykke i forsikringsvilkårenes forstand. Forsikrede har dermed ikke sannsynliggjort at skaden i kneet som oppstod på trening 13.8.20 skyldes en ulykkehendelse etter vilkårenes pkt. 3.1.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Tonje Giertsen (bransjerepresentant), og Bodil Kristoffersen (forbrukerrepresentant).